

תורה אור • פרשת מקץ • מאמר 11

מי כה' אלקינו המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ

”מי כה' אלקינו המגביהי לשבת המשפילי לראות”

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ”ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/torah-ohr/mikeitz/11](https://likuteitorah.com/he/torah-ohr/mikeitz/11)

1 מי כה' אלקינו המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ. הנה כתיב כי נר מצוה ותורה אור.

”מי כה' אלקינו המגביהי [את עצמו] לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ”. והנה כתוב: ”כי נר מצוה ותורה אור”.

הרי שהמשיל הכתוב את המצוה לנר וכתיב נר הוי”ה נשמת אדם שהנשמה נמשלה לנר. וצריך להבין מהו ענין הנר של מצוה ומהו הנר של הנשמה.

נמצא שהכתוב מדמה את המצוה לנר. ועוד כתוב: ”נר הוי” נשמת אדם” — הנשמה נמשלה לנר. ויש להבין מהו עניינו של נר המצוה ומהו עניינו של נר הנשמה.

2 והנה ענין הנר הוא שקרוי ע”ש [על שם] הפתילה כי היא עיקר הנר. אך אין נר בלא שמן.

והנה, עניינו של הנר הוא שהוא נקרא על שם הפתילה, כי [הפתילה] היא עיקר הנר. אך אין נר בלי שמן.

שהשמן הוא הגורם להיות הדלקת הנר בנחת שיהא שוהה ומתעכב זמן מה. ואילולי השמן היי [היה] דולק מהר ובמרוצה. והיינו ע”י שהשמן נמשך אחר הפתילה.

השמן הוא הגורם לכך שהנר יבער בנחת, כך שהבערתו תימשך זמן מה; אלמלא השמן, היה בוער במהירות ובחיפזון. הדבר נעשה בכך שהשמן נמשך בעקבות הפתילה.

והוא נשרף ונכלה באור הנאחז בפתילה עד שהוא כלה לגמרי ולא נשאר ממנו כלום מפני שהוא עולה כולו באש. ומ”מ הפתילה היא עיקר הנר.

ו[השמן] נשרף ומתכלה באור האוחז בפתילה, עד שהוא מתכלה לגמרי ולא נשאר ממנו דבר, מפני שהוא עולה כולו באש. ואף על פי כן, הפתילה היא עיקר הנר.

לפי שהאור הדולק הוא ע”י שנאחז בפתילה. ואלו היה האור נטבע בשמן היה כבה רק שהפתילה היא המחברת את האור אל השמן כשהשמן נמשך אחר הפתילה:

האור הדולק נוצר מכך שהוא נאחז בפתילה. אילו האור היה שוקע בתוך השמן, הוא היה כבה; אלא שהפתילה היא שמחברת את האור לשמן, כשהשמן נמשך בעקבות הפתילה.

3 ולהבין משל זה בנמשל בנר מצוה ונר הוי”ה נשמת אדם. צריך להקדי” [להקדים] ענין ואהבת וגוי בכל

לבבך כבי יצריך ביצ”ט [ביצר טוב] וביצה”ר [וביצר הרע]

כדי להבין את המשל כפי שהוא מתפרש בנמשל, ביחס ל”נר מצוה” ול”נר הוי” נשמת אדם”, יש להקדים ולבאר את ענין ”ואהבת וגוי”, ”בכל לבבך” (levavecha): בשני יצריך, ביצר הטוב וביצר הרע.

שלכאורה אינו מובן איך ישוב היצה"ר [היצר הרע] לאהבה את הוי"ה ע"י האדם והלא לא ישמע אליו.

לכאורה הדבר אינו מובן: כיצד יכול יצר הרע לשוב לאהוב את הוי"ה באמצעות האדם? והרי הוא לא יישמע לו!

אך העניין הוא כי הנה ביאור ענין יצ"ט [יצר טוב] ויצה"ר [ויצר הרע] הוא כי נודע שיש בכל אדם כ' נפשות נפש אלהית ונה"ב [ונפש הבהמית] וכל נפש מתחלקת לשניים. שהם שכל ומדות.

אלא העניין הוא כך: ביאור עניינם של היצר הטוב והיצר הרע הוא, כידוע, שבכל אדם יש שתי נפשות — נפש האלקית ונפש הבהמית — וכל נפש נחלקת לשניים: שכל ומדות.

4 והנה עיקר הנפש הוא השכל. כי נה"א [נפש האלקית] עיקרה היא נפש המשכלת ומתבוננת תמיד ומשגת באו"ס [באור אין סוף] כ"ה.

כעת, עיקרה של הנפש הוא השכל. שכן עיקרה של נפש האלקית הוא היותה נפש משכלת, שמתבוננת תמיד ומשיגה באור אין סוף, ברוך הוא.

ואין לה השכלה אחרת. והמדות אהוי"ר [אהבה ויראה] הנולדות מן השכל והשגה זו הן הנקראות בשם יצ"ט [יצר טוב].

אין לה [נושא] מחשבה אחר. והמדות (התכונות הרגשיות), אהבה ויראה, שנולדות מן השכל וההשגה האלה, הן הנקראות יצר טוב.

5 וכן עיקר נה"ב [נפש הבהמית] היא המשכלת ומשגת גשמיות עוה"ז וחומריותן שהוא זלעו"ז [זה לעומת זה] לעומת נה"א [נפש האלקית]. שהשכל המלוכש בענינים גשמיים [גשמיים] הוא הפך ממש מן השכל שבנה"א [שבנפש האלקית].

כך גם עיקרה של נפש הבהמית הוא [הכוח] שחושב על הגשמיות של העולם הזה ועל חומריותו ומשיג את שתיהן — שהיא "זלעו"ז" ביחס לנפש האלקית. שכן השכל המלוכש בענינים גשמיים הוא ממש ההפך מן השכל שבנפש האלקית,

שהיא בחי' חכמה עליונה בחי' חכים ולא בחכמה ידיעא. למעלה מן השכל המושכל ומושג בגשמיות.

שהיא בחינת חכמה עליונה, בחינת "חכים ולא בחכמה ידיעא" — חכם, אך לא בחכמה שניתנת לידיעה; למעלה מן השכל שניתן להעלות על הדעת ולהשיג במונחים גשמיים.

6 והשכל המושכל ומושג בגשמיות ע"פ שכל אנושי הוא שקר והפך ממש מחכמת אלהות שהיא חכמת

אמת והמדות הנולדות משכל הגשמי הן הנקי בשם יצה"ר [יצר הרע]

השכל שהאדם משיג ותופס במונחים גשמיים באמצעות שכל אנושי הוא שקר, והוא ממש היפוכה של החכמה האלוהית, שהיא חכמת אמת; והמדות (תכונות רגשיות) שנולדות מן השכל הגשמי הן המכונות יצר הרע.

וצריך האדם לאכפייא לון שלא יתנהג ע"פ מדות שנולדו מן השכל הגשמי. רק ואהבת את הוי"ה אלקיך בכל לבבך. היינו בהגביר כח נה"א [נפש האלקית] המשכלת.

על האדם להכניע אותן, כדי שלא ינהג על פי מדות שנולדו מן השכל הגשמי, אלא רק [על פי] "ואהבת את הוי"ה אלקיך בכל לבבך". כלומר, על ידי חיזוק כוחה של הנפש האלקית המשכלת.

7 ומתבונן באוא"ס [באור אין סוף] בפסוק ראשון דק"ש [דקריאת שמע] שמע ישראל. שמע לשון הבנה כי הוי"ה

הוא אלהינו

ומתבונן באור אין סוף בפסוק הראשון של קריאת שמע, "שמע ישראל". "שמע" הוא לשון הבנה: שהוי"ה הוא אלקינו.

פי' אלהינו הוא ענין ההתהוות בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע הוא נמשך מבחי' הוי"ה היה הוה ויהיה שהוא אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה שהוא בחי' אין והתהוות היש הוא מאין ממש.

פירוש "אלקינו" הוא עניין ההתהוות, בחינת ממלא כל עלמין וסוכ"ע כל עלמין. בחינה זו נמשכת מבחינת הוי"ה — "היה הוה ויהיה" — שהיא אור אין סוף ברוך הוא, בחינת אין [כלום]; והתהוות היש [דבר-מה] היא מאין ממש.

8 והתהוות זו נמשך תמיד יש מאין כמאמר ובטובו מחדש בכל יום תמיד כו'. והוא הוי"ה אחד אתה הוא

קודם שנבה"ע [שנברא העולם] ואתה הוא כו'.

התהוות זו, יש מאין, נמשכת תמיד, כמאמר: "ובטובו מחדש בכל יום תמיד" וכו'. והוא, הוי", אחד: "אתה הוא קודם שנבה"ע ואתה הוא" וכו'.

שאין התהוות העולמות פועלים בו שום שינוי ח"ו [חס ושלום]. לפי שאינו דומה מעשה הקב"ה למעשה בוי"ד [בשר ודם].

שהרי התהוות העולמות אינה גורמת בו שום שינוי, חס ושלום, מפני שמעשהו של הקדוש ברוך הוא אינו דומה למעשה בשר ודם.

שמעשה אנוש הנה כח הפועל ממש הוא בנפעל. כמו עד"מ כשעושה דבר פונה א"ע [את עצמו] ומעמיק שכלו בדבר שהוא עושה.

במעשה האדם, כוחו של העושה נמצא ממש בדבר שהוא עושה. למשל, כשהוא יוצר דבר, הוא מפנה את עצמו [אליו] ומשקיע את שכלו בעומק בדבר שהוא עושה.

9 וע"כ הדבר שעושה פועל בו שינוי בכח שכלו. אבל התהוות העולמות מאוא"ס [מאור אין סוף] ב"ה אין פועלים בו שום שינוי ח"ו [חס ושלום]. וה' אחד כמו קודם שנבה"ע [שנברא העולם].

לכן הדבר שהוא יוצר מחולל בו שינוי, בכוח השכל שלו. אבל התהוות העולמות מאור אין סוף ברוך הוא אינה מחוללת בו שום שינוי, חלילה; וה' אחד, כפי שהיה קודם שנברא העולם.

לפי שבשכמל"ו [שברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] שכל התהוות העולמות וקיומם וחיותן אינן אלא מבחי' מלכותו ית' שבמה שהוא מלך עליהם מחיה ומהווה אותם דהיינו בחי' שמו ית' בלבד.

משום ש[המשמעות של] "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" היא שכל התהוות העולמות, קיומם וחיותם באות רק מבחינת מלכותו (ריבונותו), ית': בכך שהוא מלך עליהם, הוא מחיה ומהווה אותם. זו רק בחינת שמו ית'.

10 ושם שייך כח הפועל בדבר ה' שמים נעשו כי דבר מלך שלטון כתיב מלכותך מלכות כ"ע [כל עלמין]. יחיד חי העולמים מלך כנודע.

ושם [במלכותו] שייך כוח הפועל: "בדבר ה' שמים נעשו", שכן "דבר מלך שלטון". נאמר: "מלכותך מלכות כ"ע"; "יחיד חי העולמים מלך", כידוע.

וכאשר יעמיק האדם שכלו ומחשבתו בזה בעומק בינתו ובעומקא דלבא. אזי תבטל הנפש החיונית מהשכלתה בגשמיות בתגבורת הנפש האלהית המשכלת ומתבוננת בגדולת א"ס ב"ה

וכאשר אדם מעמיק את שכלו ואת מחשבתו בכך, בעומק הבנתו ובעומק הלב, אזי הנפש החיונית תחדל מלהתבונן בעניינים גשמיים, מכוח התגבורת של הנפש האלקית, המשכילה ומתבוננת בגדולתו של אין סוף ברוך הוא,

להוליד מרוח בינתה והתבוננותה אהבה עזה כרשפי אש לדבקה בו ית' בדביקה וחשיקה וחפיצה בהתלהבות עצומה

כדי להוליד מרוח הבנתה והתבוננותה אהבה עזה כרשפי אש, לדבוק בו יתברך בדבקות, בכיסופים וברצון, בהתלהבות עצומה,

עד כלות הנפש כמ"ש נכספה וגם כלתה נפשי וגו'.

עד כלות הנפש, כפי שנאמר: "נכספה וגם כלתה נפשי וגו'".

11 ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבבי וגו'. ואזי תהיה החכמה שבנפש החיונית כשמן הנמשך אחר

הפתילה שהיא נר ה' נשמת אדם

"ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבבי וגו'". אז תהיה החכמה שבנפש החיונית כמו שמן הנמשך אחר הפתילה, שהיא "נר ה' נשמת אדם":

שהנשמה היא הפתילה המחברת אור האהבה עזה ורשפי אש להאיר בנה"ב [בנפש הבהמית] עד שתכלה ותכסוף ג"כ לדבקה בו בדביקה חשיקה כו'.

כי הנשמה היא הפתילה המחברת את אור האהבה העזה ורשפי האש, כדי להאיר בנפש הבהמית, עד שגם היא תתכלה ותשתוקק להידבק בו, בדבקות ובכיסופים וכו'.

ולהיות ואהבת וגו' בכל לבבך וגדול יהי' [יהיה] כח כלות הנפש הבהמית ביתר שאת בבחי' שמן הנכלה ועולה עד שנעשה ממנו כולו אש של אור הנר

וכך תהיה "ואהבת וגו' בכל לבבך"; וגדול יהיה כוח כלות הנפש הבהמית, במידה נעלה הרבה יותר, בבחינת שמן המתכלה ועולה, עד שכולו נעשה אש של אור הנר,

ע"י בחי' צעק לבם והוא התהפכות בחי' האש שבה. ורשפי אש אהבה עזה כו'. וזהו נר של הנשמה שהיא מהתבוננות נפש האלהית עצמה:

על ידי בחינת "צעק לבם", שהיא הפיכת בחינת האש שבה, ו"רשפי אש אהבה עזה כו'". וזהו נר הנשמה, הנובעת מהתבוננותה של הנפש האלקית עצמה:

12 וענין נר של המצוה היא שהמצוה יש לה סגולה פרטית להעלות את נה"ב [נפש הבהמית] ולקשרה באו"ס

[באור אין סוף] ב"ה כמא' [כמאמר] אק"ב [אשר קדשנו במצותיו] בקדש העליון שהוא למעלה מן ההשתלשלות.

ענין נר המצוה הוא שלמצווה יש סגולה מיוחדת להעלות את הנפש הבהמית ולקשור אותה לאור אין סוף, ברוך הוא, כמו בנוסח הברכה "אק"ב" — בקדושה העליונה, שלמעלה מהשתלשלות.

כי המצות הם לבושין ונקי לבוש מלכות שהם בחי' מקיפים שמקיפים ומלבישים את הנפש מראשה ועד רגלה

כי המצוות הן לבושים, והן נקראות "לבוש מלכות", משום שהן בחינת מקיפים (מדרגות מקיפות), המקיפים את הנפש ומלבישים אותה מראש ועד רגליה,

להיות צרורה בצרור החיים את ה' ממש שע"י מעלה את הנפש כמו האדם כשהוא לבוש יכולין להמשיך אותו ע"י לבושו.

כדי שתהיה "צרורה בצרור החיים את ה'" ממש. באמצעות כך [המצווה] מעלה את הנפש, כשם שכאשר אדם לבוש אפשר למשוך אותו באמצעות לבושו.

13 וכן כצורר אבן במרגמה. שע"י שצורר בחרט זורקין אותו למעלה יותר. הכלל שכל בחי' מקיף הוא העלאה למעלה.

כך גם "כצורר אבן במרגמה": מכיוון שהאבן קשורה בתוך כיס, היא נזרקת גבוה יותר. הכלל הוא שכל בחינת מקיף (makif) [אור המקיף את הדבר] היא העלאה כלפי מעלה.

ולכן לובשין טלית ותפלין קודם התפלה להמשיך בחי' מקיף למעלה להעלות את נה"ב [נפש הבהמית] בתפלה כנודע שאין התחתון עולה למעלה עד שיורדת תחלה הארה מלמעלה. והתפלה היא עליית נה"ב [נפש הבהמית].

לכן לובשים טלית (tallis) ותפלין (tefillin) לפני התפילה, כדי להמשיך בחינת מקיף למעלה ולהעלות באמצעותה את הנפש הבהמית בתפילה; שכן, כידוע, התחתון אינו עולה למעלה עד שהארה יורדת תחילה מלמעלה. והתפילה היא עלייתה של הנפש הבהמית.

ולכן התפלה היא נוסחא אחת בכל יום כל ימי חייו של אדם הקצובים לו ימי שנותינו בהם שבעים שנה הם כפי נצוצות נפש הבהמית שצריכין להעלות (משא"כ נפש האלהית היא נצחית) וכל יום נעשה בחי' חדשה.

לכן נוסח התפילה הוא אחד בכל יום, [שכן] כל ימי חייו של האדם, שנקצבו לו — "ימי שנותינו בהם שבעים שנה" — מקבילים לניצוצות של הנפש הבהמית שעליו להעלות (שלא כמו הנפש האלקית, שהיא נצחית); ובכל יום מתהווה בחינה חדשה.

וצריך להעלות גם אותו נצוץ שמתחדש והכל היא העלאה אחת (משא"כ לימוד התורה צריך דוקא ללמוד בכל יום דבר חדש)

גם את הניצוץ הזה, שמתחדש, צריך להעלות, וכל ההעלאות הן העלאה אחת (שלא כמו בלימוד התורה, שבו צריך ללמוד דווקא דבר חדש בכל יום).

ולכן כל המצות נקראות בשם צדקה כי צדקה תרומם גוי

לכן כל המצוות נקראות בשם צדקה (tzedakah), שכן "כי צדקה תרומם גוי".

שע"י הצדקה וחסד שעושים למטה להחיות רוח שפלים ועניי חשוב כמת. כן ויותר מכן לאין קץ נמשך רוח חיים מלמעלה מחיי החיים ב"ה להחיות מתים ממש

שכן באמצעות הצדקה והחסד שעושים למטה, כדי להחיות את רוחם של השפלים, והעניי נחשב כמת; כך — ואף לאין קץ יותר מכך — נמשכת מלמעלה רוח חיים, מחיי החיים, ברוך הוא, כדי להחיות את המתים ממש,

בבחי' ימין מקרבת וימינו תחבקני ממש באור המקיף שמלמעלה לרומם ולהעלות את הנפש למעלה מעלה באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה ממש וזהו ענין נר מצוה:

בבחינת "ימין מקרבת" ו"ימינו תחבקני" ממש, באמצעות האור המקיף שמלמעלה, לרומם ולהעלות את הנפש מעלה מעלה אל אור אין סוף ב"ה ממש. וזהו ענין "נר מצוה":

14 אך התורה אור הוא המשכת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה מלמעלה למטה. והיא אור וגילוי אוא"ס

[אור אין סוף] ב"ה ממש שלמעלה מעלה מהשתלשלות שירידת והדרגת סדר השתלשלות היא בחי' העלם והתלבשות אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה להיות התהוות מהות אחר מהות באופנים ומינים שונים.

אבל "התורה אור" היא המשכת אור אין סוף, ברוך הוא, מלמעלה למטה. היא האור והגילוי של אור אין סוף, ברוך הוא, עצמו, הנעלה הרבה מעל ההשתלשלות; שכן הירידה וההדרגה שבסדר ההשתלשלות הן בחינת העלם והתלבשות של אור אין סוף, ברוך הוא, כדי שתתהווה מהות אחת לאחרת באופנים ובמינים שונים.

15 וכמ"ש ישן חשך סתרו שהוא חשך והעלם ולא אור וגילוי. ועל התורה נאמר מגלה עמקות מני חשך.

וממעמקים קראתיך הוי"ה.

כפי שנאמר, "ישן חשך סתרו": זהו חושך והעלם, ולא אור וגילוי. ועל התורה נאמר, "מגלה עמקות מני חשך"; וכן: "וממעמקים קראתיך הוי"ה".

וזהו תכלית בריאת האדם להמשיך על נפשו אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה שלמעלה מן ההשתלשלות.

וזהו תכלית בריאת האדם: להמשיך על נפשו את אור אין סוף, ברוך הוא, שלמעלה מן ההשתלשלות,

להיות אור א"ס ב"ה שורה למטה כמו למעלה כמ"ש אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים.

כלומר כשם שאני ראשון קודם שנבה"ע [שנברא העולם].

כדי שאור אין סוף, ברוך הוא, ישרה למטה כמו למעלה, כמו שנאמר, "אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים". כלומר, כשם ש"אני ראשון", קודם שנברא העולם,

16 ואחרון לאחר שנברא העולם. כן מבלעדי דהיינו באמצעות בשעת בריאת העולם יהי [יהיה] אור א"ס ב"ה נמשך למטה שיהי [שיהיה] בטול העולם במציאות כמו קודם שנברא ואחר שנברא והיינו ע"י התורה כי אורייתא מחכמה נפקת.

ואחרון — לאחר שנברא העולם. כך גם "מבלעדי" (מבלעדי), כלומר, באמצע — בזמן בריאת העולם — אור אין סוף, ברוך הוא, יימשך למטה, כדי שיהיה ביטולו של העולם במציאותו, כפי שהיה קודם שנברא ואחרי שנברא. והדבר נעשה באמצעות התורה, שכן "אורייתא מחכמה נפקת".

17 וכמ"ש לכבודי בראתיו. כבוי"ד בגימטריא ל"ב הם ל"ב נתיבות חכמה. בראתיו בחי' תלמוד. יצרתיו בחי' משנה. ועשיתיו בחי' מקרא.

וכפי שנאמר: "לכבודי בראתיו". כבוד הוא בגימטריה ל"ב; אלה הם ל"ב נתיבות חכמה. "בראתיו" היא בחינת תלמוד; "יצרתיו" היא בחינת משנה; ו"עשיתיו" היא בחינת מקרא.

שכולם הם בבחי' חכמה ואור א"ס ב"ה שורה ומתגלה בחכמה שאין שום הסתר פנים.

כל אלה הם בבחינת חכמה, ואור אין סוף, ברוך הוא, שורה ומתגלה בחכמה, שבה אין שום הסתר פנים.

18 ושם הוא בחי' אני ה' לא שניתי כמו קודם שנברא העולם. ולכן רב יהודא דכולי תנוי' בנויקין הוה לזכות את הזכאי. ולחייב את החייב. להפריד ביניהם. בכדי להפריד החיצונים מהקדושה ויתפרדו כל פועלי און כו'.

ושם זו הבחינה של "אני ה' לא שניתי", כפי שהיה לפני שנברא העולם. לכן רב יהודה, שכל לימודו היה בסדר נויקין, למד כדי לזכות את הזכאי ולחייב את החייב, להפריד ביניהם, כדי להפריד את הכוחות החיצוניים מן הקדושה, ו"יתפרדו כל פועלי און" וכו'.

ולכן היה פטור מן התפלה לפי שהיתה תורתו אומנתו כר' [כרבני] שמעון בן יוחאי וחביריו.

לכן הוא היה פטור מן התפילה, מפני שתורתו הייתה אומנותו, כמו רבי שמעון בר יוחאי וחביריו.

והיינו מפני שרב יהודא היה אדם גדול מאד עד שאמר עליו שמואל אין זה ילוד אשה דאימתא דמאריה

עליה שהי' [שהיה] בחינת ביטול לאו"א"ס [לאור אין סוף] ב"ה שהמשיך עליו בק"ש [בקריאת שמע].

הדבר נבע מכך שרב יהודה היה אדם גדול מאוד, עד ששמואל אמר עליו: "אין זה ילוד אשה", מפני ש"דאימתא דמאריה עליה" — אימת ריבונו הייתה עליו. הוא היה במצב של ביטול לפני אור אין סוף ברוך הוא, שאותו המשיך על עצמו בקריאת שמע.

(כי מן הק"ש [הקריאת שמע] לא היה פטור ואפילו ר' [רבני] שמעון בן יוחאי וחביריו אלא מן התפלה)

(שהרי הוא לא היה פטור מקריאת שמע, ואפילו רבי שמעון בר יוחאי וחביריו [היו פטורים] רק מן התפילה).

והיתה תורתו ג"כ בבחי' בטול ממש בבחי' ואשים דברי בפ"ך. ודברי אשר שמת' בפ"ך וכמארו"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] מתניתין מלכתא.

גם תורתו הייתה בבחינת ביטול ממש, בבחינת "ואשים דברי בפ"ך" ו"ודברי אשר שמת' בפ"ך", וכמאמר חז"ל "מתניתין מלכתא".

בחי' מלך שמצוה וגוזר שיהי' [שיהיה] הפסק כך כי מלך במשפט יעמיד ארץ לזכות את הזכאי כו'. שיש ב' בחי'. בחי' עבד שלומד כדי שידע רצון המלך.

זו בחינה של מלך, המצווה וגוזר שהפסק יהיה כך, שהרי "מלך במשפט יעמיד ארץ", לזכות את הזכאי וכו'. יש שתי בחינות: בחינה של עבד הלומד כדי לדעת את רצון המלך,

19 ובחי' מלך שבעת לימודו הוא הגוזר ומצוה לעצמו כו' וז"ש [וזהו שכתוב] ויהי בישרון מלך לפי ששכינה היתה מדברת מתוך גרונו של משה.

וכן בחינת מלך, שבעת לימודו הוא עצמו הגוזר ומצווה לעצמו וכו'. ועל כך נאמר: "ויהי בישרון מלך", משום שהשכינה דיברה מתוך גרונו של משה.

וכך ר' [רבני] שמעון בן יוחאי וחביריו ורב יהודא לפי מדרגתו.

וכך גם רבי שמעון בר יוחאי וחביריו, ורב יהודה לפי מדרגתו.

שכפי ערך בטול נפשו לאור א"ס ב"ה. ככה היתה המשכת אור א"ס ב"ה בתורתם ועבודתם. והמשנה המדברת בפיהם היא דבר ה' ממש. ועי"ז נמשך בטול העולם במציאות למטה כמו למעלה:

כפי מידת ביטול נפשו של אדם לפני אור אין סוף, ברוך הוא, כך נמשכת בחינת אור אין סוף, ברוך הוא, לתוך התורה והעבודה שלו. והמשנה שדיברה מפיהם היא ממש דבר ה'. ועל ידי כך נמשך ביטול העולם במציאות למטה, כפי שהוא למעלה.

20 והנה אור התורה הזה נאחז ומתחבר במצוה כי כל התורה שלפנינו הן תושב"כ [תורה שבכתב] ושבע"פ

[ושבעל פה] עיקרן ויסודותן היא במצות

אור זה של התורה נאחז במצווה ומתחבר אליה, שכן כל התורה שלפנינו — הן התורה שבכתב והן התורה שבעל פה — עיקרה ויסודותיה הם המצוות.

שע"ז נאמר ותמלא כדה ותעל. כ"ד ספרין דאורייתא כו' שהן בחי' כד שנשאב מים העליון חכמה עלאה של א"ס ב"ה שהוא עד אין קץ ותכלית וע"ז נאמר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך. אנכי דייקא. על כך נאמר "ותמלא כדה ותעל": "כ"ד ספרין דאורייתא" וכו', שהם בחינת כד שממנו שואבים את המים העליונים — החכמה העליונה של אין סוף ברוך הוא, שאין לו קץ ותכלית. ועל כך נאמר "והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך": "אנכי" דווקא.

21 והמצוה היא הפתילה שמתלבשת בנפש השכלית והחיונית להעלות ולקשרה באור התורה שהיא בחי' חכים ולא בחכמה ידיעא הפך שכל אנושי ובה שורה א"ס ב"ה כמ"ש ה' בחכמה יסד ארץ.

המצווה היא הפתילה, המתלבשת בנפש השכלית והחיונית כדי להעלותה ולקשרה באור התורה, שהיא בחינת "חכים ולא בחכמה ידיעא" — בניגוד לשכל האנושי, ובה שורה אין סוף ברוך הוא, כמו שכתוב: "ה' בחכמה יסד ארץ".

אך צריך להקדים התבוננות של נפש האלקית היא נר ה' נשמת אדם כדי להיות ואהבת וגוי בכל לבבך כי רוח אייתי רוח ואמשיך רוח וכמ"ש אם ישים אליו לבו וגוי

אך תחילה יש להקדים התבוננות של הנפש האלקית, שהיא "נר ה' נשמת אדם", כדי שתהיה "ואהבת וגוי בכל לבבך", שכן "רוח אייתי רוח ואמשיך רוח", וכמו שכתוב: "אם ישים אליו לבו וגוי",

עד שתהיה חכמה שבנפש החיונית בחי' השמן הנמשך אחר הפתילה של מצוה להתכלל ממש באור התורה שתתהפך ממש מהפוך אל הפוך משכל אנושי המושג לשכל חכמת התורה חכמת אלהית בחי' חכים ולא בחכמה ידיעא כו'

עד שחכמת הנפש החיונית תהיה בבחינת השמן הנמשך אחר פתילת המצווה, ותיכלל ממש באור התורה, כך שתתהפך ממש מקצה לקצה: משכל אנושי שניתן להשגה לשכל של חכמת התורה, חכמה אלוקית, בחינת "חכים ולא בחכמה ידיעא" וכו'.

שלכן נתלבשה בענינים גשמיים וכל ענינים גשמיים כלולים בה כמו כל צמח האדמה ופרי העץ בסדר זרעים. וכל בעלי חיים בסדר קדשים.

משום כך [התורה] התלבשה בענינים גשמיים, וכל הענינים הגשמיים כלולים בה, כגון כל צמחי האדמה ופירות העץ שבסדר זרעים, וכל בעלי החיים שבסדר קדשים.

כדי לברר ולהפך הכל בקדושה. וימלא כבוד ה' את כל הארץ הלזו הגשמית כו':

וזאת כדי לברר הכול ולהפוך אותו לקדושה: "וימלא כבוד ה' את כל הארץ" — זו הגשמית [הארץ] וכו'.

22 וזהו המגביהי לשבת. פי' המגביה י' הוא י' שבה' שהדלית הוא בחי' דלית. דלית ליה מגרמיה כלום נעשה ה' ע"י היו"ד שבתוכה

וזהו [הפירוש של] "המגביהי לשבת". הפירוש הוא ש"המגביהי" פירושו "המגביה יו"ד" — היו"ד שבתוך הה"א. הדלית היא בחינת "דלית" [אין לה], כלומר, "דלית ליה מגרמיה כלום"; היא נעשית ה"א באמצעות היו"ד שבתוכה.

והיינו בחי' המצוה שמצדק נעשה צדקה. וצדקה תרומם גוי ע"י שמגביה את בחי' היו"ד שבה' למעלה מעלה באוא"ס [באור אין סוף] ב"ה ממש.

וזהו בחינת המצווה, שהרי מן צדק נעשית צדקה; ו"צדקה תרומם גוי" — על ידי הרמת בחינת היו"ד שבה"א מעלה מעלה, עד לאור אין סוף ב"ה ממש.

לשבת להיות בחי' מכון לשבתך דהיינו שתהא שם השראת אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה ממש שהיא בחי' ישיבה

"לשבת" פירושו להיות בבחינת "מכון לשבתך", כלומר, שתהיה שם השראת אור אין סוף ב"ה ממש, שהיא בחינת ישיבה,

דהיינו בחיי ירידה והשפלה אצלו כביכול וכמ"ש וישב ה' מלך לעולם. כי להיות מלך לעולם היא בחיי ישיבה והשפלה כי על מי ימלוך כו'.

כלומר, בחינת ירידה והשפלה מצדו, כביכול, וכמו שכתוב: "וישב ה' מלך לעולם". שהרי להיות מלך על העולם היא בחינת ישיבה והשפלה, כי על מי ימלוך כו'.

23 וזו היא העלאה שע"י המצות ממטה למעלה. אבל התורה אור היא המשכה מלמעלה למטה המשפילי לראות בשמים תושב"כ [תורה שבכתב]. ובארץ תושבע"פ [תורה שבעל פה].

וזוהי העלייה שהמצוות פועלות, מלמטה למעלה. אבל התורה, שהיא אור, היא המשכה מלמעלה למטה: "המשפילי לראות בשמים" — תורה שבכתב, "ובארץ" — תורה שבעל פה.

ושם הוא לראות בחיי ראייה והתגלות אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה למטה כמו למעלה.

ושם יש "לראות": בחינת ראייה וגילוי של אור אין סוף ברוך הוא למטה כמו למעלה.

ולא בחיי שמע ישראל דהיינו התבוננות שבנפש האלהית שהיא בחיי שמיעה בלבד אלא כמ"ש כי עין בעין יראו וגו':

[אין זו] בחינת "שמע ישראל", כלומר ההתבוננות שבנפש האלקית, שהיא בחינת שמיעה בלבד, אלא כפי שנאמר: "כי עין בעין יראו וגו'".

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY-NC 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. בתי כנסת, מוסדות חינוך ומפעלים ללא כוונת רווח רשאים להעתיק, להדפיס ולהפיץ אותה בחופשיות, ולבקש תרומות לכיסוי עלות ההדפסה; אסור למכור אותה לעולם. יש לציין את הוצאת קה"ת ואת <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/> ואת [likuteitorah.com](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של [likuteitorah.com](https://www.likuteitorah.com) בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). להלן המקור: [/likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha](https://www.likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha) (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיום חגיגי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל-Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © [likuteitorah.com](https://www.likuteitorah.com)

מתוך [/likuteitorah.com/he/torah-ohr/mikeitz/11/](https://www.likuteitorah.com/he/torah-ohr/mikeitz/11/)

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק